

Adran Addysg

Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28 – Gweithrediadau Blwyddyn 2 (2024-25)

Gwynedd Yfory: Rhoi'r cychwyn gorau posib mewn bywyd i'n plant a'n pobl ifanc

Adran a Prosiect	Beth ydym am ei gyflawni yn ystod yr <u>AIL</u> flwyddyn 2024-25 (cerrig milltir):	Diweddariad cryno ar y cynnydd gyda'r cerrig milltir hyd yma	Ydi'r garreg filltir wedi ei chwblhau erbyn diwedd y flwyddyn ariannol?
<u>Adran Addysg:</u> Trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar	Trefniadau cydweithio gyda'n partneriaid iechyd wedi eu sefydlu (sef adolygu'r Bwrdd Dechrau'n Deg).	Rydym wedi adolygu a newid rhai o'n trefniadau llywodraethu e.e. maes gwaith iaith a Llefaredd drwy sefydlu Fforwm Gwynedd a Môn ar y cyd gydag Iechyd. Rydym angen trafod gyda'n cydweithwyr iechyd am yr angen i barhau gyda Bwrdd Rheoli Dechrau'n Deg neu symud i drefniant rheoli cytundeb yn unig. Rydym angen llunio Strategaeth Blynyddoedd Cynnar ar y cyd yn ystod 2025/26.	Rhannol - elfennau yn parhau yn 2025/26
	Rhoi ymyraethau'r strategaeth ar waith yn y meysydd canlynol: - Cefnogaeth i dadau - Cefnogaeth iechyd meddwl amenedigol - Cynllun Toiledu - Iaith a Lleferydd	Rydym yn cydweithio gyda chwmni 'Sut mae Dad' i gynnal sesiynau i dadau ar y cyd gyda'r Mudiad Meithrin. Mae'r staff wedi derbyn hyfforddiant '<i>Train the Trainer Fathers Perinatal and Infant Mental Health</i>' ac rydym yn trefnu cwrs i fwy o staff Blynyddoedd Cynnar. Byddwn yn penodi Swyddog Cefnogi Teulu (Tadau) yn fuan yn 2025/26. Comisiynwyd darparwyr allanol i beilota ymyraethau yn y cyfnod amenedigol mewn nifer o leoliadau ar draws Wunedd, e.e. Prosiect Hwiangerddi - derbyniwyd adborth positif iawn a sawl un wedi rhoi adborth ei fod wedi cefnogi eu hiechyd meddwl a hefyd wedi creu perthynas gyda rhieni eraill. Buddsoddiad wedi digwydd mewn hyfforddiant '<i>Triple P Baby</i>' a '<i>Nurture Links - Child in Mind</i>' i staff Cyngor Gwynedd ac Iechyd.	Rhannol – elfennau yn parhau tan Haf 2025

		Bydd polisi mynediad ysgolion Gwynedd yn newid o fis Medi 2025 gan ddisgwyl i blant sydd yn mynychu dosbarth Meithrin yr ysgolion yng Ngwynedd wedi eu doiledu cyn cychwyn. Mae grŵp tasg drawsadrannol wedi'i ffurfio, sy'n cynnwys lechyd, sy'n gweithio ar raglen waith i gefnogi teuluoedd gyda'r newid polisi. Ffilmiwyd podlediad “Mam; Dad a Magu” gyda’r podledwraig Mari Elen gyda phanel o arbenigwyr o'r maes toiledu o dîm Pediatrig Bwrdd lechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Buddsoddwyd i argraffu pecynnau ‘Siarad Gyda Fi’ i rannu gyda theuluoedd ar draws Gwynedd. Treialwyd sesiynau sensori a sesiynau galw mewn i rieni ddod i siarad am ddatblygiad iaith a lleferydd eu plant.	
	Ehangu darpariaeth gofal plant 2 oed i ardaloedd newydd.	Ers Medi 2024 mae’r cynllun yn weithredol ledled y sir, gan gynnwys, yn Abermaw, Y Bala, Bangor, Caernarfon, Porthmadog a Trawsfynydd, gyda 21 lleoliad gofal plant yn darparu gwasanaeth dwy oed drwy gyfrwng y Gymraeg neu’n ddwyieithog.	Ydi
<u>Adran Addysg:</u> Moderneiddio adeiladau a’r amgylchedd dysgu	Dalgylch Bangor: Hirael Cychwyn y gwaith adeiladu. Ein Harglwyddes Cychwyn y gwaith adeiladu.	Hirael Mae’r rhan gyntaf o’r gwaith adeiladu wedi dechrau ar safle maes parcio Byw’n Iach Bangor mis Mawrth 2025. Ein Harglwyddes Mae adeilad hen Ysgol Glanadda wedi ei ddymchwel gogyfer â chychwyn y gwaith adeiladu ar gyfer ysgol newydd Ein Harglwyddes. Yn dilyn y dymchwel, mae’r gwaith datblygu ac adeiladu wedi cychwyn gyda’r ffrâm ar gyfer yr ysgol newydd eisoes yn ei le.	Ydi Ydi

	Tryfan i. Llunio a chyflwyno achos fusnes ii. Cytuno ar ddyluniad iii. Penodi pensaer a chontractwr ar gyfer y gwaith adeiladu.	Mae Achos Strategol Amlinellol wedi ei lunio a'i gyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2024. Dyma'r cam cyntaf o achos fusnes 3 cham i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Mae penseiri wedi ei benodi i arwain ar y prosiect hwn.	Nac Ydi (Nid oes cytundeb ar ddyluniad, gan fod trafodaethau'n parhau)
	Dalgylch Cricieth Cwblhau'r gwaith adeiladu ac agor yr ysgol newydd Medi 2024.	Cwblhawyd y gwaith o adeiladu'r ysgol yn ystod gwyliau'r haf 2024, a bu i ysgol newydd Treferthyr ar gyfer 150 o ddysgwyr agor ei drysau ddechrau Medi 2024. Fel rhan o'r ysgol newydd ceir darpariaeth blynnyddoedd cynnar, ynghyd ag Uned ABC.	Ydi
	Bontnewydd i. Cytuno ar y dyluniad ii. Cyflwyno'r achos fusnes iii. Adeiladu'r ysgol dros dro	Cymeradwywyd yr Achos Fusnes Amlinellol ym mis Gorffennaf 2024. Mae'r gwaith o greu ysgol dros dro yn mynd rhagddo gyda'r bwriad o fod yn weithredol erbyn mis Medi 2025.	Ydi
Adran Addysg: Hyrwyddo llesiant plant a phobl ifanc a lleihau cost anfon plant i'r ysgol	Cwblhau camau Blwyddyn 1 o ran dadansoddi data holiaduron.	Holiaduron wedi eu dadansoddi a'r canfyddiadau wedi cael eu rhannu gyda'r ysgolion ar ffurf inffograffeg.	Ydi
	Paratoi adroddiadau ar lefel ysgol unigol i adrodd ar y canfyddiadau i'r ysgolion.	Canfyddiadau'r holiaduron wedi eu rhannu gydag ysgolion unigol.	Ydi
	Llunio a gweithredu rhaglen waith i ymateb i'r canfyddiadau.	Rhaglen waith wedi eu llunio ac yn weithredol i ymateb i ganfyddiadau'r holiaduron.	Ydi
Adran Addysg (a PP YGC): Ymestyn cyfleoedd chwarae a chymdeithasu ar gyfer plant a phobl ifanc y sir	Casglu barn pobl ifanc ynglŷn â'r holl ddarpariaethau ieuenctid sydd ar gael.	Holiaduron wedi eu creu, dosbarthu a'u dadansoddi.	Ydi
	Mapio darpariaethau ieuenctid y sir gan yr holl bartneriaid gan adnabod unrhyw fylchau.	Gweithgor wedi ei sefydlu a darpariaethau wedi eu mapio. Bydd y bylchau yn derbyn sylw yn strategaeth newydd y Gwasanaeth Ieuenctid.	Ydi

	Llunio adroddiad yn crynhoi'r prif negeseuon o'r ymgysylltu a'r gwaith mapio.	Adroddiad wedi ei chwblhau.	Ydi
	Ystyried ym mha fodd gall y Gwasanaeth Ieuenctid a/neu bartneriaid eraill ymateb i brif negeseuon o'r ymgysylltu	Adroddiad wedi ei llunio ar gyfer y Pwyllgor Craffu 10/04/25 gyda chyfeiriad posib y Gwasanaeth i weithredu ar ganfyddiadau'r ymgysylltu. Yn dilyn hyn bydd strategaeth 3 blynedd (i'w lansio yn 2025/26) yn cael ei llunio er mwyn cyfarch canfyddiadau'r ymgysylltu.	Ydi
Adran Addysg: Llunio a gweithredu ar gyfeiriad strategol 10 mlynedd ar gyfer addysg yng Ngwynedd	Cydweithio efo rhanddeiliaid addysg leol i gyd-gynhyrchu'r blaenoriaethau a llunio gweledigaeth gychwynnol.	Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Adran ynghyd â rhanddeiliaid wedi bod yn gweithio ar lunio Strategaeth Addysg 10 mlynedd i Wynedd.	Ydi
	Ymgysylltu anffurfiol ar y ddogfen ddrafft	Trafodaethau wedi eu cynnal gyda'r Penaethiaid mewn sesiynau anffurfiol yn ogystal ag yn y Grwpiau Strategol Penaethiaid ym mis Chwefror 2025 lle cafwyd trafodaeth ar gynnwys y Strategaeth ddrafft.	Ydi
	Cyflwyno'r Strategaeth Addysg gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi	Strategaeth ddrafft wedi ei pharatoi, gyda'r bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Pwyllgor Craffu.	Nac Ydi (Bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Pwyllgor Craffu)
	Cyflwyno'r Strategaeth Addysg derfynol gerbron Cabinet gyda'r Strategaeth yn dod yn weithredol	Strategaeth ddrafft wedi ei pharatoi, gyda'r bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Cabinet.	Nac Ydi (Bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Cabinet)
Adran Addysg: Adolygu a gwella'r ystod o ddarpariaethau cynhwysiad yng Ngwynedd.	Sefydlu Bwrdd Prosiect Cynllunio Rhaglen waith	Sefydlwyd y Bwrdd Prosiect ym Mawrth 2024.	Ydi
	Mapio gwasanaethau sydd ar gael, er mwyn adnabod cyfleoedd cyd weithio a chefnogaeth bellach	Sesiwn mapio wedi'i chynnal - Gwasanaeth ADYaCH/Plant a Theuluoedd/Gwasanaeth Ieuenctid/Gwasanaeth Cyfiawnder.	Ydi
	Mapio anghenion hyfforddiant Cynhwysiad	Anfonwyd holiadur i bob ysgol Gynradd ac Uwchradd.	Ydi

	Ymchwilio i ddarpariaethau mewn siroedd eraill	Ymweliadau wedi eu cynnal i'r Awdurdodau Lleol a darpariaethau canlynol: Conwy Sir Fynwy Sir Ddinbych Castell Nedd Wrecsam Ceredigion Powys	Ydi
	Cynllunio Opsiynau ar gyfer y ddarpariaeth o Fedi '25	Cyflwynwyd yr opsiwn a ffefrir i'r Cabinet ar 08/04/25.	Ydi
	Cytuno ar opsiwn	Cyflwynwyd yr opsiwn a ffefrir i'r Cabinet ar 08/04/25.	Ydi

Gwynedd Gymraeg: Sicrhau fod ein trigolion yn cael parhau i fyw mewn cymuned naturiol Gymraeg

Adran a Phrosiect	Beth ydym am ei gyflawni yn ystod yr AIL flwyddyn 2024-25 (cerrig milltir):	Diweddariad cryno ar y cynnydd gyda'r cerrig milltir hyd yma	Ydi'r garreg filltir wedi ei chwblhau erbyn diwedd y flwyddyn ariannol?
Adran Addysg Moderneiddio ac ehangu'r ddarpariaeth drochi ar gyfer dysgu Cymraeg i blant	i. Parhau i ddatblygu Aberwla hefo arian Grant Refeniw Trochi Hwyr Llywodraeth Cymru ii. Treialu'r adnodd yn draws-sirol.	i. Mae'r Cynllun yn cynnwys lleoliadau a chymeriadau gwahanol cyfoes sy'n byw a gweithio yn Aberwla. Mae staff y Gyfundrefn Drochi wedi strwythuro deialogau'r eirfa a'r patrymau i sicrhau dilyniant a chynnydd yn y gwaith. Derbyniwyd £30,000 ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu'r Goedwig a'r Llyfrgell yn y pentref. Bellach mae'r gwaith wedi ei gwblhau a chwmni wedi ei chomisiynu i letya'r adnodd a'r hwb. ii. Ymestyn cyfnod peilota'r adnodd VR yn Wrecsam, Powys Dinbych a Cheredigion hyd ddiwedd Mawrth 2025 er mwyn treialu'r lleoliadau diweddaraf o fewn y pentref. Yn ogystal rydym yn ei dreialu hefo 5 ysgol gynradd ym Mangor sef Cae Top, Y Faenol, Hirael, Glancegin a'r Garnedd.	Ydi Ydi
	1. Grant Cyfalaf y Gymraeg 1: Uned Iaith Tywyn: i. Adeiladu'r Uned Iaith ar safle Ysgol Uwchradd Tywyn. ii. Uned Iaith Tywyn yn agor i ddysgwyr Ionawr 2025.	i. Mae'r gwaith adeiladu yn Nhywyn wedi ei gwblhau. ii. Mae'r Uned Iaith yn Nhywyn wedi agor i ddysgwyr yn Ionawr 2025.	Ydi Ydi

	2. Grant Cyfalaf y Gymraeg 2: Unedau Iaith Cymerau, Maesincla a Dolgellau: i. Cytuno ar y dyluniad ii. Penodi pensaer a chontractwr iii. Cyflawni'r gwaith adeiladu	Mae'r Gwaith Moderneiddio o ran y 3 uned drochi Gynradd yn mynd rhagddo. Cymerau: Gwaith wedi gwblhau. Dolgellau: Bydd y gwaith wedi ei gwblhau erbyn diwedd Tymor yr Haf. Maesincla: Bydd y gwaith wedi ei gwblhau erbyn diwedd Tymor yr Haf.	Ydi Rhannol – gwaith adeiladu yn parhau. Rhannol – gwaith adeiladu yn parhau.
Adran Addysg Adolygu Polisi Iaith Addysg Gwynedd ynghyd â chynnal gwerthusiad o'r Gyfundrefn Drochi er sicrhau bod holl bolisiau a gwasanaethau addysg a ddarperir i blant a phobl ifanc yng Ngwynedd yn gosod sylfaen gadarn i'r Gymraeg	1. Polisi Iaith: i. Llunio briff a phenodi ymgynghorydd. ii. Ymgysylltu gyda rhanddeiliaid megis penaethiaid, llywodraethwyr, rheini, dysgwyr a mudiadau iii. Llunio dogfen ddrafft. iv. Yn dilyn yr ymgysylltu, cyflwyno'r Polisi Iaith drafft gerbron y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi v. Cyflwyno Polisi Iaith Addysg Drafft gerbron Cabinet.	i. Yn ystod Tymor yr Hydref 2024, comisiynwyd Meirion Prys Jones, Ymgynghorydd Iaith annibynnol i hwyluso proses ymgysylltu yng nghyd destun addasu'r polisi iaith enghreifftiol bresennol ar gyfer Ysgolion. ii. Cynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd ymgysylltu gyda rhanddeiliaid ar draws y sir. iii. Mae dogfen ddrafft wedi'i llunio. iv. Cyflwynwyd Polisi Iaith drafft i'r Pwyllgor Craffu ar 10 Ebrill 2025 v. Polisi Iaith ddrafft wedi ei pharatoi, gyda'r bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Cabinet.	Ydi Ydi Ydi Ydi Nac Ydi (Bwriad o gyflwyno am ystyriaeth buan y Cabinet)

	2. Cyfundrefn Drochi: i. Llunio briff a chomisiynu Prifysgol Bangor i gydweithio ar Astudiaeth Effaith o'r Gyfundrefn Drochi. ii. Ymgysylltu â rhanddeiliaid. iii. Llunio adroddiad ar ganfyddiadau'r astudiaeth effaith. iv. Cyflwyno'r adroddiad i Bwyllgor Craffu Addysg ac Economi yn cynnwys argymhellion o'r prif ganfyddiadau a gwelliannau posib i'r dyfodol.	i. Comisiynwyd Tîm Ymchwil Prifysgol Bangor i werthuso'r Gyfundrefn Addysg Drochi yng Ngwynedd. ii. Roedd y broses ymgysylltu yn cynnwys arsylwadau o deithiau disgyblion drwy'r system drochi, grwpiau ffocws gydag athrawon, grwpiau ffocws gyda disgyblion sy'n dilyn y rhaglen drochi, Holiadur gyda rhieni/gwarcheidwaid a chraffu ar ddata meintiol. iii. Mae'r Brifysgol wedi llunio adroddiad drafft. iv. Byddwn yn cyflwyno'r adroddiad i'r Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi ar 16 Hydref 2025.	Ydi Ydi Ydi Nac Ydi (Bwriad o gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu ar 16/10/25)
--	---	---	---